

Lausunto

22.06.2026

Asia: VN/1072/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä annetun lain, julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 13 §:n ja valtakunnallisesta osaamistietovarann

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Jatkuvan oppimisen ja työn palvelukeskus (Jotpa) kannattaa esitysluonnoksessa esitetyjä muutoksia. Tietojen parempi liikkuminen ja hyödyntäminen viranomaisten välillä on tärkeää paitsi tilastollisen seurannan, myös esimerkiksi jatkuvan oppimisen palveluiden kohdentamisen kannalta.

Jotpa hyödyntää tällä hetkellä KOSKI- ja VIRTAtietovarantoihin talletettuja opiskelija- ja tutkintotietoja jatkuvan oppimisen palveluiden kohdentamisessa sekä osaamistarpeiden ennakoinnissa sekä siihen liittyvässä olemassa olevan koulutustarjonnan kartoittamisessa. Jotpa saa lisäksi käyttöönsä toimintansa tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden seuraamisen edellyttämät tiedot säännellyn koulutuksen osalta julkisuuslain ja valtionavustuslain nojalla. Muun kuin säännellyn koulutuksen osalta tietojen saannista on säädetty lain 682/2021 15 §:ssä.

Lakiesityksessä ehdotetaan täydennystä lain 4§ tietovarannon käyttötarkoitukseen siten, että tietoja voitaisiin tallentaa myös opetus- ja kulttuuriministeriön tilastollista seuranta varten. Tässä yhteydessä tulisi huomioida myös muut opetushallinnon tarpeet tietovarantojen hyödyntämiseen. Nähdäksemme tietovarantoja voisi nykyistä laajemmin käyttää koulutuksen kohdentamiseen ja kehittämiseen tilastoinnin ja seurannan lisäksi. Ehdotammekin 4§ tekstiä muutettavaksi niin, että tietojen käyttötarkoitus kattaa myös toiminnan suunnittelun ja palvelujen kohdentamisen. Lisäksi ehdotetaan, että lisätään pykälään tietojen käyttäjäksi myös Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus.

Perusteluna tälle on, että esimerkiksi tiedot oppimisen tuesta ovat tärkeitä jatkuvan oppimisen palveluiden suunnittelemisen näkökulmasta. Anonymisoitu tai summatasonkin tieto auttaisi Jotpaa

suunnittelemaan osaamispalveluita vastaamaan paremmin kohderyhmien tarpeita. Oppimisen tuen tarve on yleistä (mm. Jotpan oman kyselytutkimuksen mukaan jopa viidenneksellä aikuisista on diagnosoituja tai diagnosoimattomia oppimisen vaikeuksia) etenkin koulutuksessa aliedustetuilla ryhmillä. Esimerkiksi enintään perusasteen koulutuksen suorittaneet hyötyisivät lisäkoulutuksesta merkittävästi, mutta heillä oppimisen vaikeudet ovat merkittävä osallistumisen este. Jotpan rahoittamissa koulutuksissa osallistujille tarjotaan tuki- ja ohjauspalveluita, ja tarkempi tieto koulutusten kohderyhmien aiemmasta tuentarpeesta auttaisi myös jatkuvan oppimisen palveluihin liittyvän tuen tehokkaammassa kohdentamisessa sekä tukea tarvitsevien ryhmien saamisessa jatkuvan oppimisen palveluiden pariin.

Työvoiman ulkopuolella olevat ovat Jotpan lakisääteistä kohderyhmää, ja siten Jotpa pyrkii ulottamaan jatkuvan oppimisen palveluita myös vangeille. Jotpa on rahoittanut kokeilun, jossa pilotoitiin vankien perustaito- ja kansallisia perustaitomerkkejä. Tulokset olivat erittäin rohkaisevia, sillä valmennus lisäsi vankien hyvinvointia ja vahvisti oppimisen edellytyksiä. On luonnollisesti tärkeää varmistaa, että tieto vapausrangaistuksen aikana suoritetusta koulutuksesta ei leimaa henkilöitä. Samalla olisi syytä ratkaista, miten tietoa vankiloissa suoritetuista koulutuksista voitaisiin paremmin koota ja hyödyntää koulutuspalveluiden kehittämisessä, sillä vangit ovat koulutuksessa aliedustettu ryhmä, jolle koulutuksesta on kuitenkin monenlaista hyötyä.

Kannatamme myös lämpimästi esitystä, että vapaana sivistystyönä järjestetystä koulutuksesta tallennettaisiin jatkossa sekä alkamis- että päättymispäivä. Tämä parantaa koulutustietojen eheyttä ja lisää merkittävästi tietojen hyödynnettävyyttä.

Himberg Tommi
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus